

Магістр 2 року навчання
фінансового факультету ХНЕУ

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ БАНКУ

Анотація. Розглянуто сутність конкурентоспроможності банку та визначено поняття управління конкурентоспроможності банку. Узагальнено наукові підходи щодо визначення ролі конкуренції для ефективної діяльності банку та розроблено структурно-функціональну модель управління конкурентоспроможністю банку та описано її етапи.

Аннотация. Рассмотрена сущность конкурентоспособности банка и определено понятие управления конкурентоспособностью банка. Обобщены научные подходы к определению роли конкуренции для эффективной деятельности банка и разработана структурно-функциональная модель управления конкурентоспособностью банка.

Annotation. The article deals with the essence of bank competitiveness and defines the concept of bank competitiveness. The approaches to the definition of the role of competition for effective operation of a bank were generalized, and structural and functional model of bank competitiveness was developed.

Ключові слова: конкурентоспроможність банку, управління конкурентоспроможністю банку, структурно-функціональна модель управління конкурентоспроможністю банку.

Банківська система України, незважаючи на труднощі, обумовлені політичною ситуацією, посиленням нестабільності валютного та фінансового ринків, протягом останніх років розвивалася дуже динамічно. Але проблема конкурентоспроможності банків залишається невирішеною. Тому на сьогодні сформувалася об'єктивна потреба у дослідженнях питань управління діяльністю банків, серед яких проблема управління конкурентоспроможністю посідає важливе місце.

Дослідженням конкурентоспроможності банку займалися багато вчених, зокрема, Глінський Є. Г., Ковриженко Л. О., Мірошніченко О. В., Пікуш Ю. П., Сало І. В. [1 – 5]. Проте недостатньо висвітленим є питання стратегічного управління конкурентоспроможністю банку.

Тому метою статті є розробка структурно-функціональної моделі управління конкурентоспроможністю банку на основі стратегічного підходу.

Конкурентоспроможністю банку – це спроможність банку ефективно використовувати наявні конкурентні можливості та здобувати нові конкурентні переваги з урахуванням потенційних і реальних загроз зовнішнього середовища з метою максимального задоволення потреб клієнтів та стратегічного зростання банківської установи [2].

Забезпечення стійких конкурентних позицій вітчизняних банків залежить від ефективного управління конкурентоспроможністю.

Виходячи із загальних положень теорії управління, управління конкурентоспроможністю банку – це цілеспрямована сукупність дій суб'єктів управління щодо забезпечення конкурентоспроможності банку у невизначеному середовищі шляхом розробки механізму управління нею з формуванням необхідного забезпечення [5].

У забезпеченні ефективного управління конкурентоспроможністю вирішальною є стратегічна складова, адже стратегічний менеджмент виявляє перспективні напрями розвитку банку за рахунок аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища банку.

З метою підвищення ефективності прийняття управлінських рішень за результатами аналізу та синтезу праць провідних вчених [1 – 4] була розроблена структурно-функціональна модель управління конкурентоспроможністю банку на основі стратегічного підходу (рисунок).

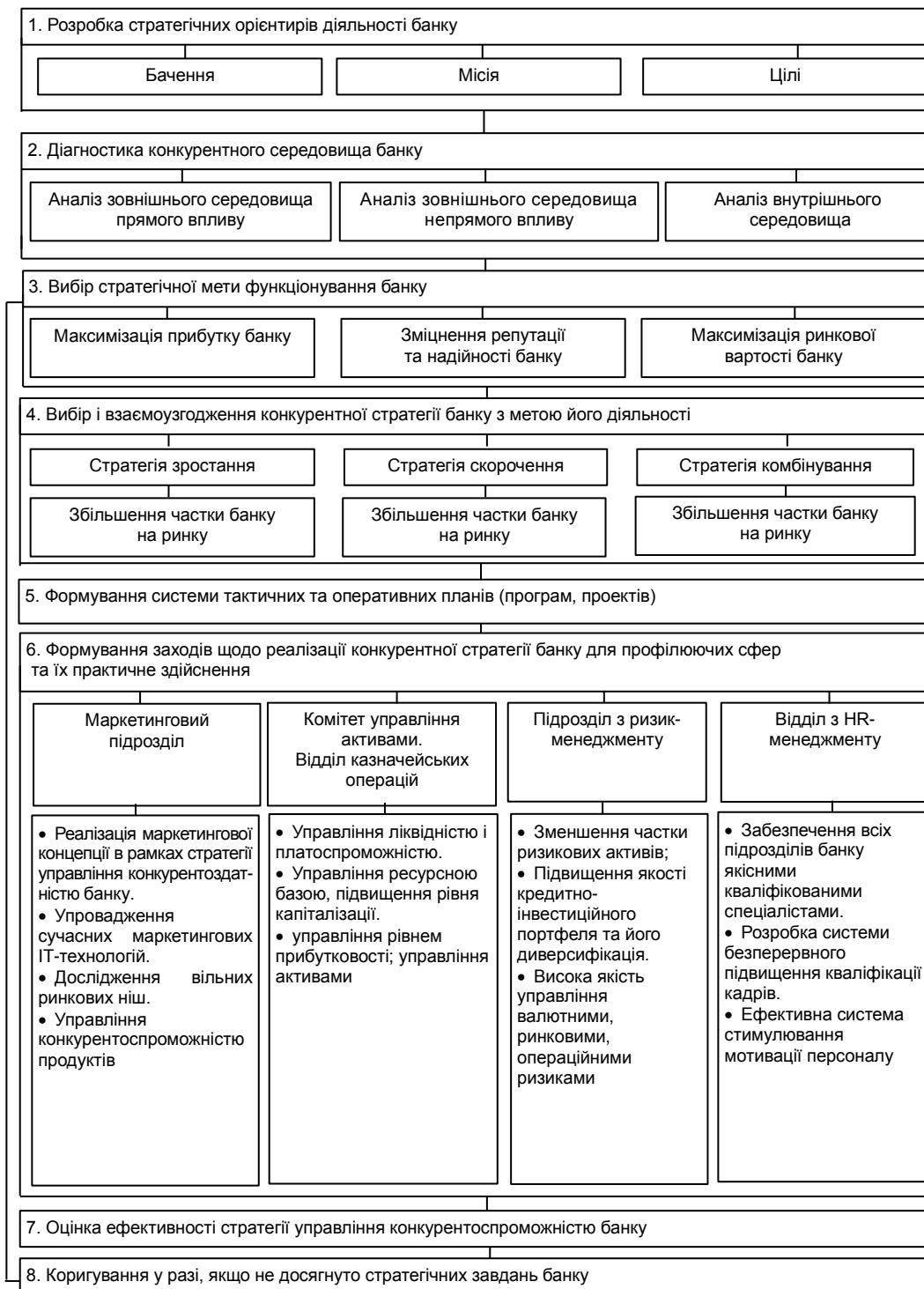

Рис. Модель управління конкурентоспроможністю банку

Як підкреслювала Мірошніченко О. В. [3], вихідними цільовими орієнтирами для формування управління конкурентоспроможністю є місія, бачення банку та стратегічні цілі його діяльності. Тому модель управління конкурентоспроможністю банку повинна починатися саме з розробки цих стратегічних орієнтирів.

Для розробки конкурентних стратегій банку необхідним є стратегічний аналіз факторів зовнішнього середовища банку прямого та непрямого впливу та внутрішніх умови його діяльності за допомогою PEST-аналізу, моделі М. Портера та методу VRIO [3].

Вибір стратегічної мети функціонування банку здійснюється з урахуванням оцінки внутрішнього та зовнішнього середовища банку.

Для оцінки відповідності стратегії банку очікуваним змінам зовнішнього середовища необхідним є проведення SWOT-аналізу та GAP-аналізу, за результатами якого банк може визначити, яким чином слід змінити наявні ресурси, які зміни внести до стратегії.

При виборі конкурентної стратегії банку перевага надається стратегічній альтернативі, що дозволяє раціонально використовувати наявні ресурси та можливості, забезпечуючи досягнення оптимуму між прибутковістю, фінансовою стійкістю та управління ризиками.

Складання системи тактичних та оперативних планів передбачає формування деталізованої сукупності рішень по забезпеченню конкурентоспроможності банку, які підлягають реалізації. Основним плановим документом для цього є розроблені конкурентні стратегії.

Формування заходів щодо реалізації стратегії управління конкурентоспроможністю банку для профілюючих сфер та їх практичне втілення відбувається на тактичному рівні та деталізуються в поточних планах діяльності структурних підрозділів банку [3].

Безпосередньо реалізацією прийнятих рішень на оперативному рівні займаються функціональні та лінійні підрозділи банку, а також філії, що здійснюють практичну діяльність у регіонах [4].

Оцінка ефективності конкурентної стратегії банку здійснюється як в цілому по установі, так і частково за кількісними та якісними показниками відповідно до функціонального напрямку. На підставі оцінки результатів попереднього етапу менеджмент банку робить висновок щодо досягнення стратегічних цілей управління конкурентоспроможністю.

Протягом усього циклу забезпечення конкурентоспроможності банку відбувається коригування дій, визначення відхилень отриманих показників від запланованих для забезпечення досягнення цільового рівня конкурентоспроможності.

Отже, забезпечення високого рівня конкурентоспроможності банку за умов зростання інтенсивності конкуренції можливе лише за умови розробки відповідної стратегії, створення динамічної системи комплексного управління конкурентним потенціалом, координуючи відповідним чином тактичні дії банку.

Наук. керівн. Азізова К. М.

Література: 1. Глінський Є. Г. Структурно-функціональна модель у механізмі забезпечення конкурентоспроможності банківських продуктів / Є. Г. Глінський // Науковий вісник Національного університету ДПС України. – 2012. – № 1(56). – С. 67–73. 2. Ковриженко Л. О. Теоретичні засади стратегічного управління конкурентоспроможністю банку / Л. О. Ковриженко // Вісник КЕФ КНЕУ імені В. Гетьмана. – 2011. – № 1. – С. 52–66. 3. Мірошніченко О. В. Механізм управління конкурентоспроможністю банку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук: спец. 08.00.08 гроші, фінанси і кредит / О. В. Мірошніченко. – Суми, 2011. – 22 с. 4. Пікуш Ю. П. Управління конкурентоспроможністю банку в умовах фінансової лібералізації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук: спец. 08.04.01 фінанси, грошовий обіг і кредит / Ю. П. Пікуш. – Суми, 2006. – 28 с. 5. Сало І. В. Система управління конкурентоспроможністю банку / І. В. Сало, О. В. Мірошніченко // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 5. – С. 279–285.